

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 116/2021
03.03.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Весне Поповић, чланова већа, у парници тужиоца АА из села ..., ..., чији је пуномоћник Горан Илић, адвокат из ..., против туженог ПД за производњу, промет и услуге „ББ“ ДОО ..., кога заступа Ивица Костић, адвокат из ..., ради поништаја захтева за раскид радног односа и решења о престанку радног односа, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1043/19 од 09.09.2020. године, у седници одржаној 03.03.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1043/19 од 09.09.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врању П1 1215/15 од 11.07.2016. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца, којим је тражио да се утврди да је ништав захтев за раскид радног односа тужиоца без броја и датума и да не производи правно дејство, као и да се поништи као незаконито решење туженог без броја од 30.05.2014. године, те да се туженом наложи да тужиоца врати на рад на радно место радник ..., као неоснован. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженом на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 98.250,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности одлуке о трошковима, па до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 1043/19 од 09.09.2020. године, ставом првим изреке, усвојена је жалба тужиоца, укинута првостепена пресуда и пресуђено тако што је усвојен тужбени захтев тужиоца и утврђено да је ништав захтев за раскид радног односа тужиоца без броја и датума и да не производи правно дејство, поништено је као незаконито решење туженог без броја од 30.05.2014. године и наложено туженом да тужиоца врати на рад. Ставом другим изреке, одбачена је тужба тужиоца у делу којим је тражио да се тужени обавезе да тужиоца врати на рад на радно место радника ... Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 182.250,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, ревизију је благовремено изјавио тужени, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку применом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11...55/14), па је нашао да је ревизија туженог неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ревизијом се не указује посебно на остале битне повреде одредаба парничног поступка, због којих се ревизија, у смислу члана 407. ЗПП може изјавити, иако је ревизија формално изјављена и из тих разлога.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био запослен код туженог на пословима ..., на основу Уговора о раду на одређено време од 18.07.2011. године. Анексом уговора о раду од 18.07.2012. године засновао је радни однос на неодређено време почев од 19.07.2012. године. Решењем туженог без броја од 30.05.2014. године, тужиоцу је престао радни однос на његов захтев. Наведени захтев за раскид радног односа тужилац је попунио и потписао по налогу послодавца, а након што му је ВВ кадровски референт код туженог, указала да наведени захтев нема значаја и неће производити било какве последице за тужиоца. Такође, наведени сведок га је упутила и који датум као престанак радног односа да наведе у захтеву.

С обзиром на утврђено чињенично стање, првостепени суд је закључио да у ситуацији када је решењу о отказу уговора о раду, претходила изјава запосленог за раскид радног односа, коју је сам попунио и потписао, при чему није било мане воље, принуде и присиле, односно да је у конкретном случају тужилац својом слободном вољом донео такву одлуку и био свестан да потписивање овакве изјаве може да произведе правне последице, одбио је тужбени захтев тужиоца за поништај изјаве о раскиду радног односа и решења о отказу уговора о раду.

Другостепени суд је након одржане расправе утврдио да је тужени имао унапред одштампану изјаву о престанку радног односа, коју је тужилац попунио и својеручно потписао, али да га је референт у кадровској служби одржавала у заблуди о разлогу и озбиљности потписивања наведеног захтева за раскид уговора о раду. Такође, утврђено је и да су сви подаци у захтеву уписивани по диктату наведеног сведока, као и да није постојала намера тужиоца да иницира свој престанак радног односа, с обзиром да му је посао био потребан јер је издржавао породицу, те да је доведен у заблуду да ће непотписивањем захтева добити отказ. Другостепени суд је на основу овако утврђеног чињеничног стања закључио да је изостала стварна воља тужиоца да раскине радни однос са туженим, као и да његова изјава којом је отказао уговор о раду није била дата без заблуде и без утицаја на његову вољу, из којих разлога се наведени захтев не може сматрати отказом од стране запосленог, а због чега је и решење о престанку радног односа по наведеном основу незаконито.

По оцени Врховног касационог суда, правилно је другостепени суд закључио да код тужиоца није постојала јасна, слободна и без утицаја воља да раскине радни однос са туженим, већ да се ради о злоупотреби права од стране туженог као послодавца.

Одредбом члана 175. тачка 4. Закона о раду, прописано је да радни однос престаје отказом уговора о раду од стране послодавца или запосленог, док је одредбом члана 178. истог закона, прописано да запослени има право да послодавцу откаже уговор о раду (став 1.) да отказ уговора о раду запослени доставља послодавцу у писаном облику, најмање 15 дана пре дана који је запослени навео, као дан престанка радног односа (став 2.).

Према одредби члана 28. Закона о облигационим односима, изјава воље мора бити таква да се са сигурношћу може закључити о њеном постојању и мора да буде учињена слободно и озбиљно.

Одредбом члана 61. став 1. Закона о облигационим односима, прописано је да је заблуда битна, ако се односи на битна својства предмета, на лице са којим се закључује уговор, ако се закључује, с обзиром на то лице, као и на околности које се по обичајима у промету или по намери странака сматрају одлучним, а страна која је у заблуди не би иначе закључила такав уговор. Одредбом члана 65. став 1. истог закона, прописано је да ако једна страна, изазове заблуду код друге стране или је одржава у заблуди у намери да је тиме наведе на закључење уговора, друга страна може захтевати поништај уговора и онда када заблуда није битна.

Дакле, изјава воље запосленог којом отказује уговор о раду, у смислу члана 178. Закона о раду, ваљана је ако је сачињена у писаном облику, ако је слободно дата, изричита, категорична, јасна и недвосмислена. Основ за престанак радног односа може бити изјава запосленог да жели да му престане радни однос, али да би таква изјава производила радно правно дејство, она мора да буде резултат слободно дате, односно изражене воље без принуде, претње и у заблуди, односно без мана воље. Правилно је другостепени суд заузео став да је наведено у конкретном случају изостало, јер изјава воље тужиоца није дата слободно, већ у заблуди. Отказ уговора о раду тужиоцу уследио је на основу радњи туженог који је искористио тако дату изјаву (коју је тужилац у заблуди попунио и потписао), па овако донето решење о престанку радног односа не може производити ни правно дејство, јер садржи ману воље, а изјаву чини ништавом.

Полазећи од законских норми и утврђеног чињеничног стања, другостепени суд је правилно применио материјално право и утврдио да је изјава тужиоца дата на овакав начин ништава, а решење о отказу уговора о раду донето на основу такве изјаве незаконито. Имајући у виду да је поништено решење о отказу правилно је извршена и реинтеграција запосленог на рад.

Осталим наводима ревизије тужени истиче погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, што не може бити ревизијски разлог према одредби члана 407. ЗПП, па је Врховни касациони суд из ових разлога, донео одлуку којом је одбио ревизију туженог на основу члана 414. ЗПП.

**Председник већа - судија
Јасминка Станојевић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић